

Bài 12

BIẾN DẠNG CỦA RỄ

Trong thực tế, rễ không chỉ có chức năng hút nước và muối khoáng hòa tan mà ở một số cây, rễ còn có những chức năng khác nữa nên hình dạng, cấu tạo của rễ thay đổi, làm rễ biến dạng. Có những loại rễ biến dạng nào? Chúng có chức năng gì?

Một số loại rễ biến dạng

Mỗi nhóm học sinh chuẩn bị vật mẫu (hoặc tranh ảnh) :

- Các loại củ như : củ sắn, củ cải, củ cà rốt,...
 - Những cây có rễ mọc ra từ phần thân hoặc cành trên mặt đất : cây trầu không, vạn niên thanh, hồ tiêu,...
 - Cây tầm gửi, dây tơ hồng,...
 - Tranh ảnh rễ thở của : cây bụt mọc, bần, mắm.
- ▼ - Từng nhóm quan sát các vật mẫu của mình.
- Căn cứ vào những đặc điểm giống nhau, hãy phân chia chúng thành các nhóm riêng.
 - Cho biết chức năng của từng nhóm rễ biến dạng đó.
 - Hoàn thiện bảng sau :

STT	Tên rễ biến dạng	Tên cây	Đặc điểm của rễ biến dạng	Chức năng đối với cây
1	Rễ củ	Cây cải củ Cây cà rốt	Rễ phình to	Chứa chất dự trữ cho cây khi ra hoa, tạo quả
2	Rễ mọc		Rễ phụ mọc từ thân và cành trên mặt đất, mọc vào trụ bám	
3	Rễ thở		Sống trong điều kiện thiếu không khí. Rễ mọc ngược lên trên mặt đất	
4	Giác mút		Rễ biến đổi thành giác mút đâm vào thân hoặc cành của cây khác	

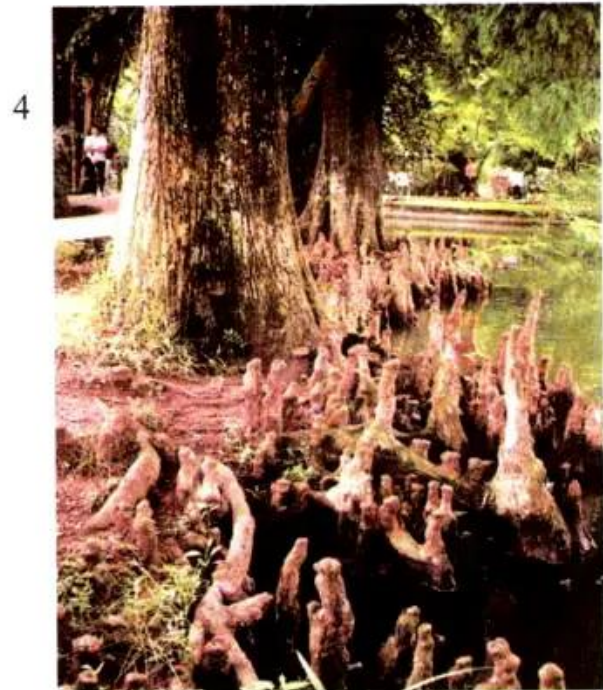
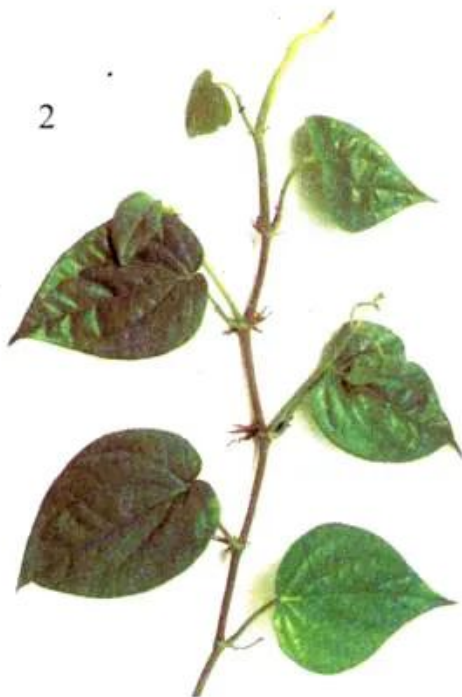
▼ Quan sát H.12. Đọc những câu dưới đây, hãy điền tiếp :

- Cây sắn có rễ.....

- Cây trầu không có rễ.....

- Cây bụt mọc có rễ.....

- Cây tầm gửi có

Hình 12. Một số loại cây có rễ biến dạng

1. Cây sắn ; 2. Cây trầu không ; 3. Cây tầm gửi ; 4. Cây bụt mọc

Một số loại rễ biến dạng thực hiện các chức năng khác của cây như :
 rễ củ chứa chất dự trữ cho cây dùng khi ra hoa, tạo quả ; rễ móc
 bám vào trụ, giúp cây leo lên ; rễ thở giúp cây hô hấp trong không
 khí ; giác mút lấy thức ăn từ cây chủ.

Câu hỏi ?

1. Kể tên những loại rễ biến dạng và chức năng của chúng.
- 2*. Tại sao phải thu hoạch các cây có rễ củ trước khi chúng ra hoa ?

Bài tập

Quan sát trong thiên nhiên, tìm một số loại rễ biến dạng, ghi vào vở theo mẫu sau :

STT	Tên cây	Loại rễ biến dạng	Chức năng đối với cây	Công dụng đối với người
1	Củ đậu	Rễ củ	Chứa chất dự trữ cho cây dùng khi ra hoa, tạo quả	Thức ăn
2				
3				
4				